

## Art Islàmic

Islam vol dir submissió; els islamistes són els que se sotmeten a la voluntat d'Al·là. Tenen un profeta: Mahoma.

Té els seus orígens al s.VII i es va estendre enormement.

Característiques de l'art islàmic:

- Eclecticisme: adopta elements de diferents estils: bizantins, cristians, etc. Agafant elements artístics dels pobles que conquereixen.
- No hi ha representació de persones ni animals ( ja que el corà ho prohibeix). La decoració és geomètrica, vegetal i caligràfica o epigràfica.
- Es poc homogeni: té diferències artístiques segons les zones i les èpoques.

### **Arquitectura:**

- aposten més per l'interior que no pas per l'exterior (igual que les bizantins i els paleocristians).
- Utilitzen l'arc i la volta, encara que també l'arquitectura arquiteurada (bigues de fusta).
- Reutilitzaven sovint capitells i columnes clàssiques.
- Utilitzen pedra, maó, guix i fusta.

La **mesquita** és un edifici religiós destinat a l'oració. No es pot dir que sigui una església ja que no s'hi fan cerimònies. Parts:

- pati descobert, a vegades porticat, que s'anomena SAHN, on s'hi troba la font de les ablucions (SABIL), que es per purificar-se. A un dels costats del pati hi ha una torre anomenada MINARET que servia per cridar a l'oració.
- La sala d'oració es diu HARAM i té una paret ( la del fons) que està orientada cap a la Meca i es diu QUIBLA. A un costat s'obre un nínxol que s'anomena MIHRAB. Hi ha un espai reservat a la gent més important a davant el Mihrab que s'anomena MAQSURA. També hi ha una trona anomenada MINBAR, que és on es col·locava l'imam per dirigir l'oració.

El **palau** és la construcció civil més rellevant de la qual destaca la seva planta irregular. Als palaus hi ha tres parts:::

- Part pública: allà on s'hi administrava Justícia.
- Part oficial: on es feien les recepcions.
- Part privada: la més luxosa. Agafa el nom d'HAREM.

Completen el palau islàmic els jardins i els banys.

### **Urbanisme:**

La ciutat islàmica té un traçat irregular, un poc laberíntic. El centre de la ciutat es diu MEDINA o MADINA, és allà on s'hi troben els edificis religiosos i civils més importants. Dins la Medina també hi ha el ZOCO (mercat).

## L'Art Al- Andalus

Els musulmans arriben a la Península als inicis del s.VIII (707) i hi estan fins al s. XV (1492). Dins l'art hi podem distingir diferents períodes:

- període Cordovès o Califal (també es diu Omeia), s. VIII – X = és l'època del califat i de l'emir de Còrdova, és l'època més important. (Un emir només té poder polític, i el califa té poder polític i religiós).
- període Taifa, s.XI = Aquest període s'inicia quan el califat de Còrdova es desintegra en un gran nombre de regnes anomenats Taifes.
- Període dels Almoràvits, s.XII
- Període dels Almohades, s.XIII
- Període Nassarí, s. XIV – XV = Correspon al regne de Granada.

## **PERÍODE CORDOVÈS O CALIFAL (s. VIII – X):**

Característiques (arquitectura):

- usen la pedra com a material constructiu. Només al final del període trobem materials més pobres (maó, guix...)
- El suport característic és la columna, però també hi ha pilars i pilars compostos (pilar que té una columna adossada).
- És freqüent la superposició de suports per guanyar altura (columna, pilar, columna, pilar compost.). Aquesta superposició de suports es fa per la utilització de materials anteriors.
- L'arc més característic és l'arc de ferradura (d'origen visigot), però també s'utilitza l'arc de mig punt i l'arc lobulat.
- Als arcs hi ha una alternança de dovelles (blanques i vermelles, llises i decorades). S'inspiren en l'aqüeducte de Los Milagros i d'aquí passa a la capella palatina d'Aquisgrà.
- Els arcs s'enquadren generalment amb un Arrabà (motllura que enquadra l'arc)
- Són freqüents els encreuaments d'arcs. L'espai islàmic és un espai molt fragmentat.
- Respecte a les cobertes, s'utilitza molt la volta i un exemple específic és la Volta de Creueria Califal.
- La decoració no representa mai figures humanes i animals, ja que el corà ho prohibeix. És vegetal, geomètrica i caligràfica o epigràfica.

## **PERÍODE TAIFA O DELS REGNES DE TAIFES (s. IX):**

El primer terç del s. XI el califat de Còrdova es divideix en nombrosos regnes independents anomenats Taifes.

Des d'un punt de vista artístic s'utilitzen els mateixos elements que al període cordovès o califal, però els materials són més pobres i augmenta la decoració. No s'han conservat Mesquites, però sí restes de palaus com l'Aljaferia (Saragossa) i fortificacions o edificis de caràcter militar anomenats Alcassabes, com les de Màlaga, Almeria i Granada.

Els banys en són importants.

## **ELS ALMORÀVITS I ELS ALMOHADES (s. XII – XIII):**

Són dos pobles diferents procedents del Nord d'Àfrica que, un darrera l'altre, tornen a unificar Al- Andalus.

Els dos pobles estaven en guerra entre ells. Primer foren els Almoràvits i després els Almohades.

Dels almoràvits, guerrers, es conserven fortificacions com les Muralls de Niebla (Huelva).

Dels almohades sabem que traslladaren la capital de Còrdova a Sevilla i allà construïren una gran mesquita, de la qual es conserva el Sahn (anomenat Pati dels Tarongers) i el Minaret (la famosa Giralda). La resta va ser

esbucats per construir la catedral de Sevilla (és molt gran perquè ocupa el solar de la mesquita almohade). Conservaren el minaret perquè ho convertiren en un campanar. És important la decoració romboïdal.

La Torre del Oro formava part de les fortificacions de la ciutat. Té forma dodecagonal i el nom li ve perquè devora ella era on es desembarca l'or que arribava d'Amèrica.

### **PERÍODE NASSARÍ (s. XIV – XV):**

Correspon a l'art del Regne de Granada que comprenia les actuals províncies de Granada, Màlaga i Almeria. Aquest art es caracteritza per sobre de tot per l'exuberància decorativa. Hauríem de parlar de Horror Vacui (por als espais buits), ja que tot està ple de decoració.

Els materials que s'utilitzen són pobres (guix, maó), però estan completament decorats a l'interior.

El suport més característic és la columna monolítica (feta d'una sola peça) que té anelles a la part superior del fust i el capitell està format per un cos cilíndric que té a sobre un cos cúbic (amb decoració a base de cintes).

Utilitzen arcs de diferents tipus; de ferradura i l'arc de mig punt peraltat. La part interior de l'arc està completament decorada. La volta més característica és la volta de Mocàrabs (que té penjolls).

L'obra més emblemàtica és l'Alhambra de Granada.

### **Comentari d'Obres: ART AL- ANDALUS**

- Mesquita de Còrdova:

La seva construcció es va iniciar a finals del s.VIII i la va iniciar Abd Al- Rahman I i va sofrir diverses ampliacions, de les quals la més important és la d'Al- Hakam II. Està molt ben conservada.

La porta de la Primitiva mesquita es diu ara Porta de San Esteban (portal rectangular amb un arc enquadrat amb un arrabà i amb alternança de dovelles).

Les naus més importants són les d'Abd Al- Rahman I, que presenten una superposició de suports (columna i pilar). Les columnes s'uneixen amb arcs de ferradura i els pilars s'uneixen amb un arc de mig punt, ambdós amb alternança de dovelles. A mitjan s. IX Al- Hakam fa una reforma i fa la porta occidental (igual a la de Sant Esteban, però encara més decorada).

A mesura que s'avança cronològicament augmenta la decoració.

També al s. IX es fa al Maqsura la decoració: columnes sobre pilars compostos. Les columnes s'uneixen amb arcs pentalobulars i els pilars compostos s'uneixen amb arcs de ferradura.

Trobem la Volta de Creueria Califal, que cobreix el sostre del Mihrab.

- Palau de Madinat al- Zahara

Construït al s.X per Abd al- Rahman III. És com una ciutat. Utilitza arcs de ferradura, alternança de dovelles, columnes (però no superposició de suports). És important la sala d'Abd al- Rahman III, ja que a l'entrada té columnes de colors i per dins és impressionant.

- L'Alhambra de Granada

És un palau que té una planta irregular, generalment les estances es distribueixen entorn a patis. Exteriorment hi ha poca decoració i el que més interessa són els palaus Nassarites (no són monumentals, sinó que estan fets a mesura de l'home). Parts:

- Part pública
- Part Oficial
- Part Privada (Harem): Patio de los Leones (esculpits uns lleons a la font)

La decoració ho omple tot interiorment. Són molt importants els jardins, com els Jardines del Generalife.